

Læreplan for opplæring av vaktledere ved TSS Oslo

1. Innledning

Læreplanen skal sikre at medarbeidere som skal tjenestegjøre som vaktleder ved trafikkstyringssentralen Oslo har tilstrekkelig kompetanse og er egnet til å utføre oppgavene som vaktleder. Hovedmålene med planen er å sikre at all jernbanetransport ikke skal føre til tap av menneskeliv eller alvorlig skade på mennesker, omgivelser eller materiell.

2. Krav til forkunnskaper

Medarbeidere som skal gjennomgå lokal opplæring til vaktleder, må ha erfaring som togleder ved Trafikkstyringssentralen Oslo, og oppfylle helsekrav i Togframføringsforskriften.

3. Kompetansekrav til opplæringspersonell

Opplæringspersonell som skal gi praktisk opplæring skal oppfylle følgende kompetansekrav:

- Erfaring som vaktleder
- Gode kommunikasjons- og samarbeidsevner

4. Gjennomføring av opplæringen og arbeidsform

Den praktiske opplæringen gis ved at personen på opplæring går sammen med veileder som er erfaren vaktleder. Maksimum en elev kan delta på praktisk opplæring på samme skift.

Opplæringen ved Trafikkstyringssentralen gjennomføres i løpet av ca 3 uker. Opplæringen består av praktiske øvelser, teoretisk forklaring og befaringer.

5. System for å sikre god kvalitet i gjennomføringen av opplæringen

Opplæringen av vaktledere skal være målrettet og sikre at elevene til enhver tid har utviklet den nødvendige kompetanse. Opplæringen skal være orientert mot sikkerhet og handlingskompetanse. Dette innebærer at opplæringen fokuserer mot delområder som sikkerhet, kunnskap og vurdering, ferdigheter og holdninger. Handlingskompetanse integrerer disse kompetanseområdene og det er viktig at et slikt integrerende syn gjennomsyrrer opplæringen. Grunnen er at det ikke er tilstrekkelig at eleven utvikler riktige holdninger isolert sett. Det er nødvendig at eleven utvikler en helhetlig kompetanse for mestring av aktuelle arbeidsoppgaver.

Målet med opplæringen er;

- Å sikre at eleven har tilegnet seg handlingskompetanse som vaktleder.
- Å sikre at eleven har tilstrekkelig kunnskap om lokale forhold, lokale særbestemmelser og særskilte brannobjekter i eget område, lokale instruksjoner og beredskapsrutiner, kjenne stasjoneringsteder for lastetraktorer, LM, redskapstog osv. og annet spesielt i

toglederområdet.

Opplæringen må derfor organiseres på en slik måte at eleven får tilegnet seg kompetanse, og får prøvd ut sine kunnskaper og ferdigheter i ulike situasjoner.

Togdriftsleder har ansvar for å sikre god kvalitet i gjennomføring av opplæringen i Trafikkstyringssentralen, herunder sørge for;

- Å stille klare forventninger til vaktledere som har med elev på opplæring
- At vaktledere fyller ut vurderingsskjema for elever de har med på opplæring
- At opplæringen evalueres løpende og eventuelle korrigerende tiltak iverksettes

6. Eksamen

Det er en sensor på eksamen.

Togdriftsleder er ansvarlig for å peke ut sensor med trafikkutdanning (personen som utpekes skal ikke ha vært veileder under opplæringen).

Med eksamen menes en praktisk prøve der kandidatene prøves i ferdighetsmålene. Den praktiske delen gjennomføres ved at kandidaten utfører vaktlederfunksjonen i ca 6 timer. Underveis gjennomføres det en muntlig del hvor kandidatene prøves i kunnskaps – og ferdighetsmålene.

Sensors ansvar under eksamen er å kontrollere at kandidaten har nødvendig kompetanse og egner seg til å utøve vaktlederfunksjonen i henhold til målene i læreplanen.

Togdriftsleder har ansvar for å utarbeide eksamensoppgaver med fasit i samarbeid med sensor.

Etter endt eksamen vurderer sensor den praktiske eksamenen. Deretter gir sensor kandidaten tilbakemelding om han/hun har bestått eller ikke bestått eksamen.

Når eksamen er bestått godkjennes kandidaten til å kunne utføre selvstendig tjeneste ved Trafikkstyringssentralen Oslo.

Hvis eleven ikke består eksamen, har eleven muligheten til å avlegge en ny eksamen. Det skal gis ytterligere veiledning, og ny eksamen kan avlegges tidligst 14 dager senere.

Sensorene fyller ut og skriver under skjema for bestått eksamen, i henhold til dokumentet Godkjenning og registrering av kompetanse i Kunde og trafikkdivisjonen som ligger i styringssystemet, prosess Kompetansestyring. Godkjennelsen sendes til registrering i personalmappen ved Administrasjonsavdelingen, Kompetanseregistrering, Hamar.

7. Krav til praksis etter bestått prøve

Leder skal gjennomføre en samtale for å kartlegge om den nyutdannede vaktlederen er trygg i rollen og kan settes til å tjenestegjøre på selvstendige vakter. Eventuelt behov for å tjenestegjøre sammen med en erfaren vaktleder før selvstendig tjeneste fastsettes i samtalen.

8. Revisjonshistorikk

Versjon	Dato	Beskrivelse av endring
000	01.06.13	Dokumentet opprettet
001	26.02.14	Oppdatert iht organisasjonsendring fra Bane til Infrastruktur
002	20.01.16	Generell oppdatering
003		Revisjon 002 publisert i wiki

Tema og leksjoner

Leksjon 1: Vaktleders arbeidsplass

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Skal forklare hvordan vaktleders arbeidsplass er organisert: - Posthyller - Oppslagsverk - «Vifte» - Telefonlister - Oppbygging av nødetatenes telefoner - E-post - Arbeidsrom - Aktuell-klypa - Loggbok - Føre kalender - Dagsgrafer/togbøker - Vaktlister - TIOS-oppdatering - Feil ved sikringsanlegg Skal kjenne til: - Kunde og trafikks organisasjon og ansvarsforhold - Trafikk Øst ansvarsforhold	Skal kunne finne fram og benytte alle hjelpemidler på vaktleders arbeidsplass.
Pensum: Oppslagsverk og informasjon ved vaktleders arbeidsplass	

Leksjon 2: Arbeidsledelse

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Skal kjenne til arbeidstidsbestemmelser og rutiner ved: Føring av vaktbok i GAT: - Oppstått fravær - Mertid og overtid - Beregning av aml-overtid - Begrensning i ft søndagsarbeid - Begrensning i ft nattarbeid - Føre vaktbok for togledere, elkraft og toginformatører - Dekningsplaner - Sammenslåing av vakter - Elkraft ubetjent - Hotellovernatting Skal kjenne til rutinene ved: - Ruspåvirkning - Skikket til å utføre sikkerhetstjeneste - Oppfølging av medarbeidere etter feil utførelse av sikkerhetstjenesten	Skal sørge for tilstrekkelig bemanning i trafikkstyringssentralen utenom tjenestekontorets arbeidstid. Skal ved behov foreta omdisponering av personale i samråd med gruppeleder Skal frita personer som ikke er skikket til å utføre tjenesten, eller som har vært involvert i en hendelse, og tilkalle nærmeste leder. Skal kunne yte førstehjelp og bruke hjertestarter.
Pensum: Særavtale om arbeidstid Brukermanual GAT Arbeidsmiljøloven Risikoanalyse ved sammenslåing av tjenesteturer Førstehjelpskurs	

Leksjon 3: Samhandling med Kunde - og trafikkinformasjon

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Skal kjenne til organisering og ansvarsforhold i Kunde - og trafikkinformasjon Skal kjenne til gruppeleders gjøremål: - Kunde - og trafikkinformasjons-systemene - Gjensidig konferanseplikt med gruppeleder ved vaktbytte Skal kjenne til at gruppeleder er vaktleders forlengede arm: - I avvikssituasjoner - I-sirkulære - Ved iverksettelse av aksjonskort Skal kjenne til toginformatørenes gjøremål.	Skal praktisere nøyaktig muntlig og skriftlig kommunikasjon, og bidra til god praksis. Skal vite forskjellen på direkte utrop og forhåndsdefinerte utrop. Skal ved behov foreta omdisponering av personale i samråd med gruppeleder.
Pensum:	

Leksjon 4: Samhandling med Elkraft

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Samhandling med elkraft - Hvilke omformerstasjoner som finnes i toglederområdet - Hvordan nødfrakobling av kontaktlednings-spenning foregår - Når leder for kobling er viktig i en beredskapssituasjon - Særskilte forhold knyttet til frakobling av strøm Kjenne til at Elkraft vil informere vaktleder i de tilfeller hjelpekraft faller ut. Skal kjenne til organisering og ansvarsforhold mellom Infrastruktur Energi, faglig leder for elkraft og trafikkstyringssentralen.	Skal praktisere nøyaktig muntlig og skriftlig kommunikasjon, og bidra til god praksis.
Pensum:	

Leksjon 5: Erkjennelse og fordeling av kunngjøringer og sirkulærer

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Kjenne til: - Ruteplanforutsetninger - Prioriteringsreglene - Rutiner ved ruteendringer - FIDO Gjøre rede for hvordan vaktleder fordeler, erkjenner og arkiverer: - Kunngjøringer - Kongefamiliekjøring - Feil ved GSM-R - Tognummertildeling - S-sirkulære - TS-sirkulære - D-sirkulære Forklare den risiko unøyaktighet i kommunikasjon og utførelse av oppgaver kan medføre.	Kunne utføre fordeling, erkjennelse og arkivering av kunngjøringer og sirkulærer.
Pensum: Instrukser for kapasitetsfordeling Brukermanual FIDO Network statement Ruteplanskriv	

Leksjon 6: Hendelseslogg

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Skal kunne kalle ut fagberedskap i forbindelse med hendelser og prioritere «feil» i samråd med admin. vakt i Infrastruktur. Skal forklare hva som skal føres i Hendelseslogg. Skal kjenne til rutiner ved påkjørsel av vilt og husdyr.	Skal kunne registrere og oppdatere hendelser og aksjoner i Hendelseslogg.

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Pensum: Instruks for Hendelseslogg	

Leksjon 7: Aksjonskort

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Kjenne til: - Innholdet i og hensikten med aksjonskortene Gjøre rede for: - Når aksjonskort skal iverksettes og avsluttes - Koordinering mot jernbaneforetakene - Bruk av evalueringsskjema - kommunikasjon med gruppeleder Forklare den risiko unøyaktighet i kommunikasjon og utførelse av oppgaver kan medføre.	Skal utføre korrekt kommunikasjon, planlegge for framtidig trafikkbilde og iverksette korrekte tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.
Pensum: Aksjonskort	

Leksjon 8: Beredskap

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Beredskapsrutiner i toglederområdet - Lokale instruks for beredskap Kunne forklare og utføre håndtering av alle topphendelser, alvorlige hendelser og hendelser i sentral varslingsliste: - Sikring av skadested - Evakuering - Varslingsrutinene ved uønskede hendelser - Utkalling av beredskapsvakter - Kommunikasjon mot skadested - Trafikkavvikling - Normalisering Forklare den risiko unøyaktighet i kommunikasjon og utførelse av oppgaver kan medføre.	Skal vise handlingskompetanse og iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon. Skal demonstrere god kommunikasjon og rolleforståelse i kritesituasjoner.
Pensum: Overordnet beredskapsplan Beredskapsplan for Øst Beredskapsplan for Oslokorridoren: - Oslo tunellen - Gardermoen - Alnabru - Ulike prosjekter	

Leksjon 9: Vaktleders oppgaver i beredskapssituasjoner

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: Nødtelefoner: - Nødetatens telefonnummer - GSM-R nødnummerne - Interne nødnummer - Vaktsentralens walkie talkie Varsling: - Varslingsliste for TSS Oslo - Berging og beredskap - Varslingsliste for ulike beredskapsvakter, herunder prioritering i samråd med administrasjonsvakt - Spesielle rutiner der brannvesenet er blitt utkalt Dokumentasjon: - Påse at rapport blir skrevet - Sikre logger - Påse at hendelslogg blir ført, fulgt opp og sms varsling sendt Kjenne til: - Snøberedskap - Ugunstig vær situasjoner - Håndtering av hærverk - og tagging - Oslo havnevesen - Håndtering av media	Skal vise handlingskompetanse og iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon. Skal demonstrere god kommunikasjon og rolleforståelse i krisesituasjoner.
Pensum Instruks for brannvesenet Instruks for beredskapstog TJN (togleders rekvisisjonsrett)	

Leksjon 10: Planoverganger

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvor det er sikrede planoverganger på de ulike strekningene - Spesielle forhold knyttet til planoverganger og kundenes bevegelsesmønster Kjenne til: - Grindvakt fra Eidskog brannvesen	Skal vite på hvilke sikrede planoverganger det er nødvendig å varsle nødetatene grunnet mye trafikk når det oppstår feil.
Pensum: Strekingsbeskrivelse for jernbanenettet	

Leksjon 11: Hensetting av materiell

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvor materiell kan hensettes på ulike steder - Spesielle forhold knyttet til hensetting av materiell - Portlåser - Evt. stasjoner uten bortlåsningsmuligheter av materiell	Skal vise handlingskompetanse og iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Pensum: Strekningsbeskrivelse for jernbanenettet	

Leksjon 12: Særskilte brannobjekter

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Hvilke særskilte brannobjekter som finnes i toglederområdet - Hvor de særskilte brannobjektene er plassert - Spesielle forhold knyttet til særskilte brannobjekter - Vifter og nødlys	Skal vise handlingskompetanse og iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.
Pensum: Strekningsbeskrivelse for jernbanenettet Beredskapsplaner	

Leksjon 13: Særbestemmelser i ruteområdet

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Skal kjenne til: - Betjeningstider ved Bane NORs sentralbord - Museumstogdrift - CargoNets krav til toginformasjon - Rutiner ved testing, endring og oppgradering av fjernstyringssystemer - Utkobling av KL-anlegg på Grorud	Skal vise handlingskompetanse og iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.
Pensum: Instruks for utkobling av KL-anlegg på Grorud Perm med diverse informasjon hos vaktleder	

Leksjon 14: Farlig gods

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for landingsplasser for farlig gods Kjenne til jernbaneforetakenes opplegg for farlig gods Forklare hvordan du skal opptre ved eventuell gasslekkasje på vogn lastet med ammoniakk, klor eller svoveldioksyd	Skal vise handlingskompetanse og iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon. Skal demonstrere god kommunikasjon og rolleforståelse.
Pensum: Ulike beredskapsplaner	

Leksjon 15: Evakuering av trafikkstyringssentralen

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for evakuering av TSS Oslo: - Vaktbok - Utpeke rømningsledere - Kommunikasjon med vaktentralen om valg av rømningsvei - Viderekobling av GSM-R og håndholdte enheter - Melding til tog, stasjoner, hovedsikkerhetsvakter og tilstøtende trafikkstyringssentraler - Bruk av masker og lommelykt	Skal sørge for sikker evakuering av trafikkstyringssentralen

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Pensum: Branninstruks for TSS Oslo Instruks for evakuering av trafikkstyringssentraler	

Leksjon 16: Ta i bruk reserve togledersentral

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Gjøre rede for: - Rutinene ved flytting av togledersentral - Ta i bruk reserve togledersentral - Risikofaktorene	Demonstrere iverksettelse av reserve togledersentral
Pensum: Instruks for reserve togledersentral Risikoanalyse for etablering av reserve togledersentral	

Leksjon 17: Befaring hos jernbaneforetak

Kunnskapsmål	Ferdighetsmål
Få kjennskap til rutiner og arbeidsoppgaver hos driftsoperative ledere i de største jernbaneforetakene. Kunne forskjellen på Jernbaneforetakenes ansvar og infrastrukturforvalter sitt ansvar.	
Pensum:	